

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravnštvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica štev. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun štev. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., štev. 26.

Cetrtkova »Naprejeva« številka izhaja kot tednik:

Konec sumničenja.

O B V E S T I O

Gospod

Vinko Möderndorfer, bivši učitelj

v Mežici.

Uvodna preiskava, ki se je začela zoper Vas radi §§ 197, 200, 203 k. z. se je ustavila, ker je obtožitelj odstopil od kazensko sodnega pregona. — § 109 k. p.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. IX.

dne 25. julija 1927.

L. S.

JUHART.

Odpravek je točen. Vodja pisarne: podpis nečitljiv.

*

Enako obvestilo so prejeli tudi vsi Möderndorferjevi soosumnjenji.

Od lanske jeseni se že vršijo razna nasilja nad Mežiško občino in tamošnjimi rudarji. Svoj vrhunc so nasilja dosegla 7. aprila, ko je bil s. Möderndorfer skupno z drugimi člani krajevnega šolskega sveta aretiran in prepeljan v preiskovalni zapor v Maribor. Drugi so bili po 14 dneh izpuščeni, nad njim pa je bil preiskovalni zapor dvignjen šele 6. julija, čeprav smo že ob času aretacije povedali, da iz te moke ne bo kruha, da niti do obtožnice ne bo prišlo, ker je vse le politična gonja. Različne visoke osebe, ki so po svoji službi dolžne braniti zakonitost in postaviti se v bran vsaki krštviti zakona, smo javno pozvali na odgovornost, tudi na tak način, da bi nas morali tožiti. A vse zaman, nasilje je trajalo dalje. Mnogo se je govorilo in pisalo o korupciji, kaznovan pa ni bil nikč izmed korupcionistov, pač pa so v zapor prišli tisti, ki so korupcijo razkrili. Stare in nove vlade so izdajaleovelja, da se morajo zakoni spoštovati, mesto da bi udarile po kršilcih in tako pokazale, da zakoni veljajo. Šele po dolgem času je vztrajnost mežiških rudarjev izbojevala prvo uradno priznanje, da so se mežiška nasilja vršila nad nedolžnimi.

Kako brezpomembna se zdi na prvi pogled odločba preiskovalnega sodnika Juharta! Kako neopaženo jo bo pustilo kapitalistično časopisje, ki je do zdaj streljalo proti Mežičanom s kanoni, a vendar tako previdno, da nam je avokat izjavil, da ni tožljivo. Tudi SPJ je izjavila, ko je poročala o aretaciji, da bo pisala o aferi, ko bo končana, 17. t. m. smo pa slišali njenega urednika govoriti: »Tudi če crknam, Möderndorfer ne bo izvoljen!« Menda je to zadoščenje za preganjanja, ki jih je s. Möderndorfer pretrpel od kapitala in njegovega sorodstva.

Samo pošteni ljudje bodo pisali in govorili o važnosti Juhartove odločbe. Lopovi, ki so imeli prej polna usta umazanih podtkanji, bodo zdaj molčali.

Komedijanstvo vodstva SPJ.

Belgrajski voditelji SPJ so sklenili, nastopiti povsod samostojno. Ker pa celokupno delavstvo v Sloveniji zahteva enoten nastop, zato glumi vodstvo SPJ v Ljubljani in Mariboru pripravljenost za enoten nastop, a istočasno skuša razbiti enotno fronto socialdemokratov in dekalistov. Kapitalistični tisk toči krokodilove solze, da opraviči razbijanje svojih agentov SPJ. Zavedni proletariat mora pri teh volitvah steti demagoški teror kapitalove agencije — vodstva SSJ.

Delavci: socialisti, socialdemokrati, dekalisti in neopredeleni pozdravljajo navdušeno enoten nastop. Vodstvo SPJ bo ostalo s svojim samostojnim nastopom izolirano.

Belgrajsko vodstvo socialistične partije je tudi pri teh volitvah pokazalo, da mu je interes delavstva deveta brig. Interes celokupnega delavstva v Jugoslaviji je pri teh volitvah enoten nastop proti vedno hujši socialni reakciji. S takim složnim, iskrenim skupnim nastopom bi vse tri frakcije uspele zdramiti v delavstvu zanimanje za njihove osnovne državljanske pravice ter izvoliti v Narodno skupščino močno delavsko delegacijo, ki bi iz parlamentarne tribune pozivala proletarce Jugoslavije, delavce in kmety, v skupen boj za osnovne državljanske pravice in svoboščine, ki jih reakcija ljudstvu jemlje.

Kakor pod komando reakcije sklepa vodstvo SPJ v Belgradu samostojni nastop ravno v času, ko je skupni

nastop enodušna želja vsega proletariata. Kako je to mogoče?

Kdor pozna stvarno stanje, mu bo to razbijaško postopanje belgrajskega vodstva SPJ takoj jasno. Od česa pa živi SPJ? Ali je to delavska organizacija? Ali jo vzdržujejo delavci direktno s svojimi prispevki in sodelovanjem? Niti eno, niti drugo, niti tretje!

Voditelji SPJ so za svoje razbijaško delo nagrajeni od vseh 27 dosedanjih kapitalističnih vlad. Tako po razcepju jim je policija izročila delavske domove, belgrajsko tiskarno, knjigarno in vso lastnino razpuščenih delavskih političnih in strokovnih organizacij. Vse to od proletarcev težko zbrano bogastvo so v par letih zapravili. Domove prodali, tiskarno in knjigarno prodali, kase izpraznili. Ko so delavsko premoženje zapravili, so ostali brez sredstev. Toda kapitalisti so jih še potrebovali za razbijanje. Zato so jih dali v roke **delavske zborne**, v katere so prisiljeni plačevati vsi zavarovani delavci letno nad 10 milijonov Din. Ti milioni gredo po veliki večini za plače »socialističnih« birokratov, ki so si nastavili horendne mesečne plače od 4000 do 8000 Din na mesec, torej 8krat večje plače kakor jih imajo delavci, ki plačujejo te miljone.

Delavci od teh birokratičnih ustanov nimajo nobene koristi, pač pa ogromno škodo, ker so prisiljeni prispevati nad 10 milijonov letno od svojih malih plač za kapitalistično politiko, ki vlada sedaj v delavskih zbornicah.

Poleg tega izkorisčajo voditelji SPJ tudi strokovne organizacije, ki jih plačujejo delavci v dobrni veri, da se bodo borile za njih interese. Ker ne morejo dobiti med zavednim delavstvom članstva za svojo »politiko«, zato skušajo strokovne organizacije izkorisčati za svoje politične namene. Funkcionarjem teh strokovnih organizacij je pač dovoljeno podpirati politiko SPJ, če pa kdo kritizira to podpiranje, ga izključijo, kakor so to storili z M. Žorgo in celo vrsto drugih sodrugov.

Ker torej ne morejo dobiti zavednega proletariata za svojo politiko, ki podpira vsako vlado, skušajo živeti od vladine milosti in ugrabiti s pomočjo vlade vse prisilne prispevke delavstva ali pa s sleparjami, kakor so delali pri volitvah v Delavski zbornici, skušajo falzificirati voljo delavstva, ali s terorjem, ki je včasih hujši od policijskega, skušajo izključiti proletarske organizacije iz zbornic ter tako falzificirati voljo in glasove proletariata.

Vse to so dejstva, ki jih ni mogoče tajiti: SPJ živi od milosti kapitalističnih vlad, ki ji omogočajo in dopuščajo upravljanje kot komisarji delavske prispevke, ali falzificirati voljo proletariata z volilno goljufijo, ali vršiti teror nad organizacijami, ki jih izključujejo iz zbornic, da bi tako potvorili volilne rezultate.

Vprašamo se, ali je še kje v razvitih deželah na svetu slična stranka, ki ima to držnost, da se imenuje socialistična, a vse njeno delo obstoji v teroriziranju proletariata in falzificiraju njegove volje?

Pa če pogledamo v Sloveniji delo voditeljev te stranke, ki so zapustili socialno demokracijo, ker niso hoteli svojih lastnih sklepov izvrševati, vidimo da so to prav primerni eksponenti belgrajskih buržoazne-socialistične centrale. Cigava je bila Jugometalija, ljubljanska Delavska pekarna itd. Delavci so ta podjetja ustanovili, da bi služila proletariatu. Danes tam odloča kapital. V tiskarnah so izločili delavski vpliv in tako oropali delavce **svobodnega tiska**.

V vsaki večji akciji proletariata so skakali delavstvu v hrbot na veliko veselje kapitala. V Delavski zbornici gredo skupaj s klerikalci in liberalci, v občinah enako in sicer proti zavednim proletarskim organizacijam. **Primer njenovega dela in obnašanja v Mežici bo služil še dolgo let kot primer izdajstva socializma.** Po vsod podpirajo kapital, demokratski napredni blok, nacionalni šovinizem — a kapital jih podpira celo javno v svojem tisku (*Jutro*). Pod kinko internacionalizma podpirajo velesrbski šovinizem, pod kinko socializma pa angleški imperializem.

Ali je čudno, da tako vodstvo dela komedije namesto resnih konferenc o skupnem nastopu? Tako komedio, tak cirkus so priredili ti voditelji v nedeljo v Mariboru in v Ljubljani. Tudi pijanci in klovni so nastopili, da je bil večji hec.

Platformo skupnega nastopa, ki so jo voditelji na konferenci v Celju odločno odklanjali, so socialistični delavci v Mariboru in na Kranjskem sprejeli! Voditelji SPJ so stavili torej vse na eno kartu: ogoljufati proletariat, da je samostojni nastop enoten nastop, da je razbijašvo združenje!

To pa se jih ne bo posrečilo. Vsi proletarci so nastopali in zahtevali enoten nastop. Vodstvo SPJ pa je sklenilo samostojen nastop.

Stane mesečno 25 Din, začasno 6 Din. Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglas:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetsko-delavske zveze. Stane letno 72 Din mesečno 6 Din

Razredno zavedni proletariat bo goljufom in demagogom pri teh volitvah prekrižal račune. Delu in zavednosti čast in oblast!

Delo mariborskega okrožnega zabora.

Pol leta je minilo, odkar so bili izvoljeni tudi v Sloveniji okrožni zbori kot nadomestek za bivše deželne zbole. Te dni sta zasedala oba slovenska okrožna zbori. Njih delo se pozna doslej večinoma samo na papirju. Izdatki mariborskogokrožnega zborova so vrženi doslej skozi okno. Ta zbor je šele na tem svojem zasedanju sklepal definitivno o proračunu za poslednje četrletje. Na prejšnjih dveh zasedanjih je sicer tudi bilo govorova o samoupravi, o proračunu itd., a klerikalci kakor vse ostale kapitalistične stranke nečejo samouprave, zanje so samo v besedah, v dejanju so pa proti. V prejšnjem zasedanju so sklepal o proračunu za poslednje četrletje. Izdatki so določili, da jih najda Belgrad iz državnega proračuna. Čeprav so se klerikalci prav dobro zavedali, da iz te moke ne bo kruha, so vendar uporabljali to demagogijo, da bi se mogli za volitve postaviti pred ljudstvom, češ, nikakih novih davkov nismo naložili. Če bi se jih tudi bilo posrečilo dobiti v kritje proračuna potrebnih zneskov od centralne vlade iz Belgrada, bi bili ljudstvo klub temu razočarali, kajti vse krivice bi ostale pri starem, **samo oseba eksekutorja bi bila izmenjana**. Kajpak da belgrajski vlada na to ni šla, ona od davkov, iztisnjene iz delavskoga ljudstva, ne odstopi niti pare okrožnim zborom. Tako pa je bila klerikalna večina v okrožnih zborih prisiljena, da si sama poišče kritje za proračun. Seveda so izdatke o proračunu reducirali in so v njem pustili skoro samo izdatke za upravni aparat, svoje nastavljence — in vsakemu okraju drobtinico, da morejo pri volitvah vsaj na teh kosteh glodati. Delavno ljudstvo naj bi imelo po klerikalnih naukih dolžnost splesti si pri volitvah nov bič in ga potisniti v roke gospodarjev.

Proti proračunu je glasovala vsa opozicija. Tudi govorili so vsi proti toda ti govorovi so bili razen govora socialnega demokrata vsi demagoški in preračunani edinole za volitve. Licitirali so o izdatkih v proračunu, kritje pa naj bi klerikalci poskrbeli, kajti za to da imajo večino. Da se torej novi davki zvalijo zopet vsi na delavno ljudstvo — s tem se strinjajo klerikalci, demokrati in do malega tudi še patrioti.

S. Möderndorfer je kritiziral tako delo, a ni mogel porabiti določenega časa, ker mu je prej odvzel predsednik skupščine besedo zato, ker je potipal podjetniške profite in predsedstvo se je zbalzo za svoje kmetske poslance. V Sloveniji je bil to prvi primer v okrožnih zborih, da so preprečili govor delavskoga poslanca. Buržoazija je že vedela, kaj dela. (Sicer še ne vemo, če je res, da se govorovi falsificirajo ali pa se le mariborski patrioti sklicujejo na klerikalne falsifikate, kadar se do golega počažejo, kakšni proletarci da so. V zapisniku zadnjega zasedanja je čitati, da je Petetjan odgovoril na napad kapitana Hrastlja s tem, da je ugotovil, da tedaj zaprti s. Möderndorfer ni član SPJ. Petetjan je pač sedaj, ko je bil s. Möderndorfer že zopet na skupščini, proti temu ugovarjal!)

Zastopnik naše stranke je kritiziral, da so »oblastni« poslanci brez vsake oblasti, da se izvaja vsa oblast proti ljudstvu, čeprav je ugotovljeno v ustavi, da je vsa oblast iz ljudstva. Tako je tudi letosnji proračun proti volji ljudstva. Bistvo proračuna je, da se izdaja denar samo za birokracijo in volilne namene, za delavno ljudstvo, kmeta in delavca ni v proračunu ničesar, če izvzamemo malenkostne subvencije posameznim okrajem, ki so pa razdeljene po strankarskem ključu. Zahteval je, da mora biti v proračunu tudi nekaj postavki za odpravo brezposelnosti pred popolno proletarizacijo malih kmetov, ker imamo itak hudo brezposelnost in se proti brezposelnosti nič ne storiti. Njegova kritika je bila pozitivna, ker je podal tudi načrt, kako naj se najde pravčno kritite za tozadne izdatke. Klerikalna večina je kar obmolnila z vprašanjem: komu da naj se naložijo davki, ko je naš zastopnik predlagal: davek na kupone in dividende, davek na luksuzne automobile, obdavčenje cerkevne premoženja, obdavčenje fevdalnih posestev in fidejkomisov, obdavčenje onih, ki imajo po več služkinj in progressijo pri vseh davkih, zemljiški davek pa naj se odmerja samo po donosu.

Klerikalna večina je predlagala v kritje proračuna 25 % davek na pridobinu po II. poglavju (predvsem na industrijo). Dočim sta bila poslanci SPJ proti temu davku, je naš poslanec izjavil, da je v principu za ta davek pod pogojem, da se zasigura, da ne bodo podjet-

niki, ki so v 90 % kolonialni kapitalisti, zvalili novega davka na delavstvo. Zahteva torej tozadevno zaščito in vpogled v bilance. Omenil je pri tem mežiški slučaj in tudi dejstvo, da je predsednik skupščine g. dr. Leskovar upravni svetnik grofa Thurna in potem takem tudi gospodarske jeklarne. Vprašal je, ali bo predsednik, ki je odgovoren za ta davek, tudi ščitil delavstvo napram temu kapitalu, ko na eni strani nalaga kapitalistu davek, na drugi stani pa kot upravni svetnik kapit. podjetja brani seveda interes podjetnikov. S. Mörderdorfer je še pričel stavek, da sicer ne more dvomiti o morali gospoda predsednika, a že mu je bila odvzeta beseda. Klerikalni kmetski poslanci pa bi bili očitno radi zvedeli se kaj več in so z nasmeškom opazovali svojega tvariša g. odvetnika Ogrizka, ki se menda prav rad vozi v luksuznih avtomobilih.

Veliki župan, dr. Schaubach je bil videti v času stvarnega govora s. Mörderdorferja prav nemiren. Tako je začel pojasnjevati zadevo s telegramom, ki mu ga je poslal Mörderdorfer, da mežiški vladni komisar niti poslancu ne pusti pogledati proračun občine in šole; v katerem je veliki župan črtal v prid angleškemu rudniku in na njegovo zahtevo preko 1,700.000.— Din doklad. Dr. Schaubach je pri tem pozabil, kakšno mesto mu gre v skupščini in je rabil ton, kakor da bi bil izvoljen poslanec in član klerikalne večine, ki ima neprijetno dolžnost vleči klerikalce iz blata. Ko so prišli na dnevni red tudi predlogi s. Mörderdorferja, in sicer glede protizakonitega preganjanja mežiških obratnih zaupnikov, kršitve zakona o občinski samoupravi, nasilja nad črnskim zdravnikom itd., se je zopet dvignil s svojega sedeža in predlagal, naj se o teh predlogih, čeprav jih je podpisalo 10 poslancev, ne razpravlja, ker ne spadajo v kompetenco oblastne skupščine! Ali je imel veliki župan tako slabo vest, da se je bal razgovora v skupščini? Njegov pristaš predsednik dr. Leskovar je čutil, da le ne gre vse potlačiti in je na protest s. Mörderdorferja in na medkllice drugih poslancev ugotovil, da spadajo ti predlogi v kompetenco oblastne skupščine. Klerikalna večina pa je ujnjost odklonila in zasedanje zaključila, tako da čakajo ti predlogi na drugo zasedanje in da morejo oblastniki še nadalje paševati.

Izglasovala se je v tem zasedanju tudi še pragmatika okrožnih uslužencev. Tudi v tem so se klerikalci razgatili kot najhujši reakcionarji, ki nečejo svobodnih ljudi, ampak samo partizanske sužnje. V pragmatiki so določila, ki so reakcionarnejša kakor pragmatika državnih nastavljenec. Nastavljenec okrožne samouprave bo moral priseči že naprej na vse nadaljnje odredbe, imeti globoko spoštovanje pred gg. predstojniki, vržejo ga lahko iz stanovanja, kadar hočejo, določena je vojaška disciplina itd. Najbolj vdanemu in poniznemu hlapcu pa lahko zvišajo plačo, podaljšajo dopust itd. Da bi imeli ti sužnji vsaj na posirju zasiguran osemurnik, niti ni govor, kajti neki paragraf določa prav izzivalno, da morajo delati tako dolgo kakor se od njih zahteva brez nagrade za čezurno delo. V disciplinskem postopanju pa uvajajo stari fevdalni način: delodajalec je obenem tožnik in sodnik.

Vsakdo je imel ob tem sklepku zasedanja mariborskega okrožja, zpora občutek, da smo še daleč od samouprave in da bo treba še mnogo truda in napora, preden bo mogoče vzeti mrvemu kapitalu — črni roki bič iz rok.

Pletilni stroj najnoviješega patentata »Ideal«, nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslugek. — Pouk in pojasnila daje: Franc Kos, Ljubljana, Židovska ulica štev. 5.

Previdna gospodinja, ki ve, da je prava kava škodljiva, kuha žitno kavo. In ker je najboljša žitna kava iz rži, kupuje Žiko v rdečih zavitkih.

Lev Nikolajevič Tolstoj:

Jemeljan.

(Poslovenil Vinko Mörderdorfer.)

Zivel je nekoč mož, kateremu je bilo ime Jemeljan. Stužil je za dinarja pri nekem kmetu.

Ko je šel nekega dne Jemeljan na delo, je videl, kako poskakuje na travniku pred njim žabica; skoraj bi jo bil pohodil. Skrbeče je stopil čez njo in ji ni napravil prav nič žalega.

Nenadoma zasliši, da nekdo za njim kliče.

Obrne se in vidi krasno deklico, ki ga ogovori: Zakaj se ne oženiš, Jemeljan?

Kako se naj oženim, zala deklica, odvrne Jemeljan, ko nimam prav nikakega premoženja; kar imam na sebi je vse moje premoženje. Kdo neki bi me hotel?

Tedaj mu odvrne deklica: Dobro, pa se oženi z menoj!

Jemeljanu je deklica ugajala in odgovoril ji je: Z veseljem, ampak kako naj živiva?

Radi tega ne skrbi, odgovori deklica. Če bova pridno delala in ne posedala na zapečku, bova že imela potrebljeno.

Radi mene, odgovori Jemeljan, prav mi je — poročiva se! In kam naj se sedaj obrneva?

Pojdiva v mesto.

Sel je Jemeljan z deklico v mesto. Peljala ga je v hišico na koncu mesta, oženila sta se in živelata v tej hišici.

Zgodilo se je, da se je peljal car, ki je vladal v tem mestu, mimo Jemeljanove hišice. Jemeljanova žena je stopila na prag, da vidi carja in tudi car je zagledal lepotico in rekel: V kateri deželi se je rodila taka lepotica?

Ustavil je svoj voz, poklical jo k sebi in jo vprašal: Kdo si mila lepotica?

Zena sem dinarja Jemeljana, je odgovorila.

Konferenca SPJ v Mariboru 24. VII. 1927.

(Od delavcev opozorjeni, so se udeležili tudi predstavniki dekalistov in JSDS.)

V. Eržen (SPJ) otvarja ob 10. V predsedstvo sta bila še izvoljena za dekaliste **Zupanc**, za JSDS s. Iza **Priateljeva**.

S. Čanžek, dekalist: Prosim, naj se delegati konstituirajo, da bomo vedeli, kdo ima pravico odločevanja. Prosim tudi, naj govorijo najprej delegati, naj se medklci opuste in naj se določi čas za referente in debantante.

V. Eržen predlaga govorniški čas 10 minut.

Magdič (SPJ) je proti — za glavne govornike je treba najmanj 30 minut.

Sklene se: za referente 30 minut, za debantante 10 minut.

V. Eržen: Zdaj vam bom v kratkem pojasnil, kako da smo se tukaj zbrali. V četrtek zvečer se je vršil v Mariboru z dekalisti razgovor in prišli smo do soglasnega sklepa (proti enemu glasu): 1.) da se spreime platforma, ki je objavljena v »Enotnosti«, z dodatkom: Boj za enotno strokovno gibanje v SHS, 2.) platforma SPJ, ki je objavljena v »Delavski politiki« in ki jo je sklenila konferenca SPJ v Celju 17. t. m. Otvorjam debato.

Zupanc (DKL): Konstatiram, da ni pravilno, če sta se dali obe platformi skupno na glasovanje. Dekalisti smo svojo že sprejeli. Platforma SPJ in naša sta si pa precej nasproti, zato nikakor ne moremo glasovati za obe skupaj. Predlagam, naj se izvoli komisija, ki naj se stavi v tem oziru primerno resolucijo.

V. Eržen: Ta predlog s. Zupanca bomo vpoštevali. Naj se izjavita najprej obe ostali skupini.

Inž. Dr. Gustinčič (dekalist): Predvsem prosim, naj se vzdrži na današnji konferenci tista resnost, ki je potrebna za take razprave. Zmerjanje nam ne bi prav nič koristilo. Vpoštevajte, da mi ne zastopamo zasebnih mnenj, ampak mnenje svoje stranke. K stvari sami pa: od vsega začetka smo stali na stališču, da se mora najti sporazum za te volitve. Seveda samo s tistimi strankami, ki stoe na stališču razrednega boja. To je gotovo želja i mariborskega i vsega ostalega delavstva, zato prosim, da se danes govorji veljavno za celo Slovenijo, ne le za mariborsko okrožje. Sem odločno proti naziranju »mi Štajerci zase — vi Kranjeci zase«. Smo internacionalisti in naš dober nastop v SHS zanima vse delavstvo drugih držav. Če se pa ne moremo dvigniti tako visoko, da bi se združili v celi državi, naj se sklene sporazum med JSDS, SPJ in dekalisti vsaj za vso Slovenijo. Danes na tej konferenci nimamo redno voljene delegacije, toda jaz in zastopniki JSDS se bomo meritorno pogajali po demokratičnih principih. Znano vam je, da se je danes teden v Celju izvršil sporazum med nami in JSDS. To je zdaj izvršen čin in nastopamo z JSDS kot enota. V Celju so se ugotovile pri platformi dejanske razlike pri SPJ, zato prosim, naj se vse to revidira iz drugega vidika, ne kakor se je v Celju zastopnik SPJ izjavil, da so principi barantanje za kravo. Mi na to ne gledamo tako. Platforma je taka, da proti nej sploh socialist ne more nastopiti, zato me veseli, da je mariborsko delavstvo šlo preko voditeljev. Poleg platforme smo stavili SPJ še sledeče konkretne zahteve:

a) da nastopijo proti tistim svojim članom, ki sedijo v predsedstvih monarhističnih organizacij, ki so člani takih organizacij ter jih podpirajo z občinskim denarjem;

b) da nastopi proti onim svojim članom, ki sodelujejo s policijo proti levo orientiranemu delavstvu;

c) da nastopi proti tistim svojim okrožnim poslancem, ki glasujejo z buržaozijo proti republikanskemu uradništvu;

— Kako si se mogla s svojo lepoto poročiti z dñinarem, je rekel car, ti si vredna biti carica!

— Zahvaljujem se ti za tvojo toplo besedo, je odgovorila — sem tudi prav zadovoljna s svojim dñinarem.

Car se je odpeljal in se kmalu vrnil v svojo palačo. Toda neprenehoma je mislil na Jemeljanovo ženo. Vso noč ni imel pokoja, kajti mislil in mislil je, kako bi mogel Jemeljanu odvzeti njegovo ženo. Ker si sam ni mogel ničesar domisliti, je pozval k sebi svoje služabnike in jim je velel, naj premišljajo o tem. In carjevi služabniki so tako-le rekli carju: Vzemi Jemeljana za dñinaria na svoj dvor. Z delom ga bomo izmučili do smrti in ko bo nato njegova žena vdovica, jo lahko vzameš k sebi.

Kakor so mu svetovali, tako je car napravil. Odposlal je sela k Jemeljanu, naj pride s svojo ženo na carjev dvor in naj tamkaj živi za hlapca.

Sel je prišel k Jemeljanu in mu sporočil carjevo narocilo. Jemeljanova žena je menila: Zakaj ne? Pojd tja! Delaj podnevi, a na večer se vrni k meni domov.

Ubogal jo je Jemeljan in je šel. Ko je pa prišel v carjevo palačo, ga je vprašal carjev sluga: Zakaj si prileš sam in ne z ženo?

— Zakaj neki bi hodila z menoj, je odvrnil Jemeljan — ima vendar hišo, v kateri prebiva.

Naložili so dobremu Jemeljanu dela za dva. Čvrsto se je poprijel dela in še preden se je zmračilo, je vse delo izvršil.

Ko je sluga to videl, mu je naložil za prihodnji dan dela za štiri. Ali Jemeljan se je vesel povrnil domov, kjer je našel vse lično in v najlepšem redu in kjer ga je čakala na ognjišču okusna večeria. Njegova žena je sedela pri mizi in šivala. Po pozdravu mu je pripravila večero, ga okrepčala z jedjo in pičo, nato pa ga izprševela o njegovem delu.

— S tem mi pa sila prede, ji pravi, pretegniti me hočejo z delom in me tako izmučiti do smrti.

— Ej, samo nikar ne premišljaju o tem, pravi ona, ne obračaj se pri delu ne nazaj in ne glej naprej, koliko je

d) da se odrečejo centralizmu in izjavijo za popolno samoodločbo narodov ter samostojnost Slovenije;

e) da pretrgajo zyezo s fašisti in klerikalci v delavski zbornici;

f) da se desolidarizirajo z angleškim kapitalom v Mëzici;

g) da se izrečejo za zedinjenje obeh strokovnih central (URSS in CROSJ) v Jugoslaviji.

Na teh vprašanjih se sporazum med nami v Celju ni mogel doseči. Mi ne smatramo tega za točke barantanja za kravo, zato ne popuščamo. Če smo republikanci po prepričanju, moramo biti republikanci tudi v dejanh. In kar očitamo SPJ, so dejstva, ki so jih zakrivili njeni člani in stranka **mora** zavzeti proti temu svoje stališče. Najnovejši slučaj monarhistične vdanosti vaših izvoljencev je Sitarjevo glasovanje v ljubljanski okrožni skupščini za žalno brzovjak romunski vladu o priliki smrti romunskega kralja. Ne moremo iti preko dejstva, da je vaš eksponent Uratnik (tajnik Delavske zbornice) v odboru za postavitev kraljevih spomenikov. Ponavljam, če smo republikanci, se moramo ravnat po tem tudi v življenju.

Centralizem, ki ga zagovarja SPJ, je tudi sporna točka. Vsi veste, da je centralizem za delavski razred velika nesreča. Parola za samopredelitev narodov je socialistična parola. Mi Slovenci smo svoj narod in si tega ne damo vzeti. Tako zahtevamo i za nas i za Ma-kedonce, Albance itd. samoodločbo. Platforma, ki jo objavlja SPJ v »Delavski politiki«, pa zagovarja Jugoslavijo kot celoto. Še Bolgare hoče pritegniti v to celoto in to točno zahteva tudi srbski imperializem, naši orjunaši in tudi SLS se je zdaj odrekla avtonomiji, sicer bi se ne mogla združiti z radikalci. Mi hočemo državo po zgledu sovjetske Unije, kjer je 42 republik združenih. Tam ima tudi narod, ki steje le 150.000 prebivalcev, svojo samostojno republiko. To so zgledi za naša načela. Razvoj vse naše delavske politike zahteva vpoštevanje teh načel, kajti zavedati se moramo, da ne smemo računati le z momentanim uspehom, ampak da moramo delati za trajni uspeh. V Sloveniji bomo zdaj dobili kvečemu 1+1 poslance. Naš uspeh pa ne bo trajen, če ne bomo delali vzorno. Le na ta način bo mogoče, da nam bo v bodočnosti delavstvo sledilo. Če ugotavljamo napake, ki so skoro zločini, nam SPJ ne sme očitati, da jo ponižujemo, ampak je to opomin, da se tako delati ne sme. Proletariat ne sme dovoliti, da bi član socialistične internationale sodeloval s policijo pri izdajanju potnih listov. Socialisti ne smemo samo trkati na program, ampak moramo program tudi izvrševati v dejanju. Zato gremo dekalisti skupaj s strankami, ki stoe na stališču razrednega boja in se tega držijo tudi v dejanh. Zahteva po strokovni enotnosti je pri SPJ le goricica. Dejansko smo že spoznali, da enotnosti ne marajo, razen tam, kjer so lahko oni absolutni vladarji. Sodruži, pokažimo svojo voljo v delu. Skupni nastop SPJ se vrši vedno samo za volitve. Drugače pa pri važnih akcijah do tega ne pride. 1. maj, vseidelavski zlet itd. so mnogo bolj važni trenutki kakor so volitve in vse veste, da se pri teh ni dosegel enoten nastop, čeprav smo hoteli sodelovati. Zato ponavljam: SPJ naj se danes definitivno izjaví: 1.) če je pripravljena pogajati se za celo Slovenijo, 2.) če sprejme platformo sprejetje že od nas in JSDS, 3.) naše dodatno pismo. Danes je tozadenvno zadnja konferenca z SPJ. Če pa SPJ teh pogojev ne sprejme, naj se izvoli komisija, ki bo tozadenvno sestavila primerne resolucije.

Jos. Petrejan (SPJ): Smatram, da je bila današnja konferenca sklicana na podlagi skupnega sporazuma.

Vidim pa, da se začenja Celje. Mi smo že izjavili, da ne sprejmemo vaših vprašanj. Pri teh volitvah gre za 3 stranke, ki imajo vsaka svoj statut, svoj delokrog in svojo taktiko. Čez noč se to ne dá združiti. Zato mi

že storjenega in koliko je še storiti, temveč samo delaj in delaj in gotovo boš pravočasno dovršil.

Jemeljan je šel k počitku in prihodnjega dne zopet na delo. Krepko se je oprijel dela, ne da bi se enkrat ogledal nazaj. In glej, vse naloženo mu delo je dovršil in prišel domov še o mraku.

Vedno več in več dela so nalagali Jemeljanu, dovršil pa je vselej vse pravočasno in se na večer povrnil k svoji ženi.

Ko je tako minil teden in so uvideli carjevi služabniki, da Jemeljanu z vsakdanjem delom ne morejo do živega, so mu naložili težja dela, ki so zahtevala posebne spremestnosti. Pa tudi s tem niso nič opravili. Naj si je bilo tesarsko delo, zidarsko ali pa delo krovca, vselej mu je bil Jemeljan kos, da se je mogel vsak večer pravočasno povrniti k svoji ženi.

slim, da je najvažnejše, da se skupine izjavijo, če so voljne sprejeti četrtekov sklep, da se odstrani s platforme, kar nas loči. Grehov, ki nam jih očitate, stranka ne priznava, ker če bi napake stranka priznala, bi si dala sama klofuto v javnosti in potrdila, da je res, kar nam vsljujete. O monarhizmu smo že izjavili, da sploh ne govorimo. Slučaji Sitar, Uratnik itd., to niso strankini grehi, ampak grehi korporacij. (Op. ur. Voditelji SPJ so »korporacije«!) Skličite v Trbovljah itd. shod in tam kritizirajte delovanje teh institucij. (!) Zastopniki strank, ki so danes tu, so že izjavili, da ne gredo skupaj in so tu le pod pritiskom mas. Na očitek, da sodelujejo člani soc. intern. s policijo, prosim za konkretno slučaje. (Gustinčičev medklic: Golmajer!) Dobro, če je to res, ga bomo poklicali na odgovornost. Sicer pa Golmajer ni več član naše stranke v Sloveniji (Op. por. Kadar jim prav pride, tudi centralizem zatajijo. Ko je postal Golmajerju tukaj prevroče, mu je SPJ preskrbela gnezdo v centralni delavskih zbornic v Belgradu!) Očitate nam monarhizem. Kdaj je stranka delala za monarhizem? Uratnik je pod državnim nadzorstvom, zato za njegova dela stranka ne more odgovarjati. (Op. ur. Kdo more koga prisiliti, da vstopi v kak odbor?) Sitarja bo pa poklicala na red, če je res, kar je danes Gustinčič povedal. V časopisih tega še nisem čital. Ugotovite, kdaj smo bili v zvezi s fašisti? (Medklic: V Delavski zbornici!) Če fašisti za nas glasujejo, ali smo potem mi fašisti? (Medklic: pa je včasih tudi narobe!) — Smo za samoodločbo narodov, pa kaj ima delavstvo od tega, če se prekljamo ali smo narod ali pleme. V našem programu stoji to črno na belem. Gospodje dolci so pa seveda negirali, da smo najprej ljudje in potem šele vse drugo. Ne bomo pobirali klerikalnih kosti. Balkan balkanskim narodom je parola iz leta 1919. Razen enotnosti v volilnem boju želimo enotnosti tudi v proletarskih organizacijah. Pa ne tako, kakor dozdaj. Enotnost v strokovnih organizacijah je prefrigana poteka. Mi smo že pred dvema letoma vodili pogajanja. Klic za to je izšel iz vrst dekalistov, pa vendar so ti šli preko sklepov in do prave enotnosti ni prišlo. Dekalisti hočajo združitev le tam, kjer bodo lahko sami vladali. V Sloveniji že obstoji strokovna enotnost. Na žalost pa, kjer imajo dekalisti maso, tam ni organizacije. V Trbovljah imamo zdaj manj članov, kakor prej sami. (Medklic: Kaj pa Velenje? Tam je par vaših članov postavilo komisarja nad večino!) Iz vsega tega ne ostane drugega, kakor da se izjavita obe skupini, če sprejmeta ali ne dogovor mariborske konference, da se izpusti, kar nas loči.

Drag. Gustinčič (DKL): Nikoli nismo izjavili, da z SPJ ne bo več zedinjenja. Res je pa, da sem to rekel o »Zedinjenju«, ki je popolen pripadnik SPJ. Če v strokovnem gibanju ni prišlo do pravega zedinjenja, je krivo to, da tisti ljudje, ki so se pogajali, niso bili pooblaščeni.

J. Petajan: Laza Markovič se je spremenil šele, ko se je vrnil iz Moskve.

S. L. Klemenčič (JSDS): Ugotavljam, da JSDS na to konferenco ni bila vabljena. Zanje smo zvedeli od naših članov šele včeraj. Tudi ni res, kar trdi Petajan, da hočemo mi in dekalisti diktirati. Naša stranka je že leta 1924 na kongresu sklepla o enotnem nastopu. In na vseh poznejših kongresih tudi. Po našem programu je naša stranka odločno za popolno duhovno enotnost proletariata. Sodruži pri SPJ trdijo, da so 30 letni socialisti in da je njih program enak našemu, potem se sploh čudimo, da smo razdrženi in zlasti, da nas socialdemokrati tako prezirajo, da nas na to konferenco niso niti povabili. Vam delavcem gotovo ni znano, da je naš zadnji kongres, torej vrhovna inštanca, sprejel predlog, ki predvideva federacijo delavskih strank in omogoča trajen skupni nastop pri vseh akcijah. Kaos, ki ga ustvarja SPJ, je golo stremljenje po razcepnu še teh 3 strank. Konkretni pojav je Štukljevo »Zedinjenje«. Tako delo ne vodi do organizirane enote. Program ne sme biti le v knjigi, ampak v delu, v dejanh. In tega pri SPJ do danes še nismo spoznali. Če razmišljamo samo o eni točki platforme, za samoodločbo narodov, smo si že navzkriž. Wilson in druga buržoazija so s to parolo na ustih potlačili ne samo nemški narod, ampak več narodov. V delanjih moramo konkretno priznati samoodločbo vsem narodom prav tako, kakor jo zahtevamo zase.

(**Petajanov medklic:** srbski kmet gotovo ne mara tlačiti druge narode!) Res je to, toda s tem, da pomagamo buržuaziji tlačiti slovenski narod, ji pomagamo tudi tlačiti srbskega kmeta. — SPJ je v boju za DZ nastopila z vso silo, da reši DZ pred klerikalci, praktično pa zdaj dela s fašisti in klerikalci proti resnim predlogom socialističnih demokratov. (Petejanov medklic: pokaži mi en manifest SPJ za DZ. Pa proti vam so v DZ tudi komunisti!) (Op. ur. Kako se zdaj skrivajo za strokovnimi organizacijami! Demagogi ne marajo priznati, da so Petajan, Eržen, Štuklji itd. vodili tudi volitve v DZ. Tistem petim neodvisnim strokovničarjem pa zamerijo, če v svoji delavski preprostosti ne morejo takoj naglo slediti demagogiji, ki jo uganja kamarila SPJ na skupščinah DZ. Da so patrioti speljali neodvisne na lim in na kandidatni listi samolastno zamenjali mesta, tako, da so izvolili le par naivnih neodvisnih delavcev, tega seveda tudi ne bodo priznali. Mi zavedni pa to vemo in pričakujemo, da bodo tudi ti delavci, kakor so že mnogi, spoznali kdo dela prav in kdo ne.)

Klemenčič nadaljuje: S skupnim nastopom hočemo pripeljati delavstvo tako daleč, da bo zopet bolj aktivno v boju, da ne bo več se izgovarjalo, da ne sodeluje, ker so 3 skrinjice itd. Skupni nastop želimo pa tudi v obrambo občinske samouprave. Mežiški zločini se bodo ponavljali nad vsemi občinami, kjer bo delavstvo skušalo uveljaviti svoj program, če se ne bomo združili in usposobili za uspešen odpor. Sicer se pa kapitalističnega pritiska samo s temi volitvami ne bomo ubranili, zato je naša stranka sklenila predlog tudi za poznejše skupno delo. Jasno je, da danes, ko delavstvo še ni spoznalo, kako bo vodilo pridobljene ustanove, se marsikakšna

pridobitev zopet zgubi. Konkretni predlog naše stranke za trajen skupni nastop se je objavil že pred 3 meseci. Delavci ga najbrž ne poznate. SPJ bi ga pa morala poznati in bi morala tudi odgovoriti nanj, ker je bila zato javno pozvana. Konkretno moramo tukaj pojasniti, kaj nas loči, ker proletariat sicer ne bo verjel in videl skupnosti, če bom jaz govoril za belo — kdo drugi pa za črno. Pozdravljam dejstvo, da je mariborsko delavstvo preko voditeljev SPJ sprejelo objavljeno platformo. Danes moramo govoriti tudi o kandidaturah kajti tudi če smo združeni ni vse eno, koga pošljemo v parlament.

(Nadaljnji potek te konference priobčimo danes teden. Za danes objavljamo samo, kako je bila zaključena. V. Eržen je na Matjašičev predlog, naj se konferenca prekine in po obedu zopet nadaljuje, kratko izjavil, da tega ni treba, ker je že Gmajner vse pravilno raztolmačil. (Gmajner, bivši komunist, zdaj klerikalni urednik »Slov. Gospodarja«, je res tolmačil — le tega nihče ni vedel, kaj ima on opraviti na taki konferenci!) Zaključil je konferenco tako-le:

»Dekalisti in JSDS so proti platformi objavljeni v »Del. Politiki«, vztrajajo na svojih sklepih, zato so proti skupnemu nastopu. Mi gremo preko njih v skupni nastop. Zaključujem današnjo konferenco in pozivam zunanje delegate v stransko sobo.«

Tako je končala, a ker je zelo poučna, bomo prihodnjih tudi drugi del objavili v celoti.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremai.

Istotam pletilni stroj
DUBIED.

Pouk v vezenju brezplačen. -- Večletna garancija.

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETEJAN, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Dnevi kapitalistične reakcije proti kmetsko-delavskemu razredu na Gorenjskem.

V soboto 23. julija je nameravalo delavsko pevsko društvo Vintgar iz Dobrave imeti koncert v Bohinju.

Na to delavsko kulturno prireditev pa je poslala oblast v goste okrog 40 orožnikov na čelu jih orožniški kapetan iz Kranja in politični komisar g. Fon od okrajnega glavarstva v Radovljici. Sledile so številne aretacije delavcev in kmetov v Bohinju. V zvezi z dogodki v Bohinju je bilo aretiranih v soboto tudi 9 delavcev v Gorjah in večje število na Blebu; med njimi sodruga Andrej Prešeren in Jernej Bregant. Aretacije so se vrstile tudi na stanovanjih. Delavstvo boječ se batin s puškinom kopitom in žilovko, je drvelo iz Bohinja z opombo: Že tudi vsako petje nam je prepovedano.

Delavsko pevsko društvo »Svoboda« z Javornika in delavsko prosvetno pevsko društvo »Zasip« sta nameravala drugi dan, v nedeljo napraviti izlet v Bohinjsko Bistrico in k Savici, pa tudi ta izlet je bil prepovedan. Aretacije so se izvršile, kakor je razvidno tudi iz meščanskih časopisov (»Jutro«, »Slovenec«) pod pretvezo komunizma, ki je pri raznih aretacijah v naši državi za oblastnike že vdomačena beseda. Poročilom, ki jih slika »Slovenec« in »Jutro« iz Bohinja, pač ni treba komentarija.

Delavstvo se še dobro spominja kler. shoda za časa občinskih volitev na Koroški Beli, ko je 10. julija 1927 razlagal bivši minister v kleroradikalni vladi g. ing. Sernek volilni teror vladnih in opozicionalnih strank v Srbiji in ga primerjal k dejstvu v Sloveniji, kjer ima klerikalizem absolutno moč nad slovenskim narodom. Zato se delavstvo po pravici vprašuje, v čem je razlika med Srbijo in Slovenijo. Prebivalstvo se razburja, čemu ga izzivate. Ali je to znak za prihodnje svobodne volitve?

Delavci vam bodo za take krivice jasno odgovarjali kljub sem mahinacijam dne 11. sept. 1927, da si ne pustete kratiti svojih pravic!

Kakor je imel Pašič-Pribičevičev režim, tako bo vzbudil tudi pakt priateljstva gg: Korošec-Vukičević med Slovenskim narodom slabe posledice.

Delavstvo bo podvojilo svoje razredne vrste in korakalo naprej — k cilju — v svobodo!

Razno.

Vsi naši krajevni odbori in kjer teh ni, posamezni zaupniki naj takoj stopijo v stik z zaupniki dekalistov v svojem kraju v svrhu skupnega sodelovanja pri agitaciji in vseh pripravah za volitve. Prirejajte tudi skupne članske sestanke, da se bomo bliže spoznali in usposobili za uspešen odpor. Sicer se pa kapitalističnega pritiska samo s temi volitvami ne bomo ubranili, zato je naša stranka sklenila predlog tudi za poznejše skupno delo. Jasno je, da danes, ko delavstvo še ni spoznalo,

kako bo vodilo pridobljene ustanove, se marsikakšna

Za tedensko dvakratno izdajo »Napreja« že od avgusta je poslalo po 10 Din do 22. julija 93 naročnikov, tuden zopet 11 naročnikov, skupaj torej 104 naročniki.

Za »Majski spis« nam nekatere organizacije in zupniki še niso obračunali. Storite svojo dolžnost takoj!

Socialpatriotska komanda SPJ je že 9. julija sklenila, da bo odklonila skupni nastop in šla v volitve samostojno. A delala se je pripravljeno za skupnost in še zdaj je pokazala rožičke, ko je z dopisom z 25. julija zahtevala od JSDS in dekalistov, naj se v 48 urah izjavita za skupni nastop pod njenim vodstvom in za enotno socialistično stranko, torej naj takoreč pošljemo k njim po pristopne izjave. Svoj dopis zaključujejo z »Živila enotna delavska socialistična stranka!«. Če se ne uklonimo, pravijo, da nas bodo smatrali za delavske sovražnike. — A vse to samo za ljubljansko okrožje, nih mariborska filiala je morebiti poslala podoben carski ukaz kakšnim »Štajerskim strankam. — Razni Monringi in Kristani, Uratniki in Kopači, ki si prilaščajo sadove delavskih rok, so seveda delavski priatelji, delavske organizacije pa, ki organizirajo delavce za samoobrambo, ki je mogoča le z delom delavcev samih, to proglašajo ti delavski priatelji za — delavske sovražnike.

Socialpatrioti v Ljubljani za „skupen nastop“.

Ne dajo pa članu socialno demokratične stranke besede.

V nedeljo 24. 7. 1927 se je vršila neka konferenca, ki so jo sklicali socialpatrioti. Med tednom so agitirali s tem, da se bo vršila pri Lloydu, vršila se je pa pri Levu. Vodili so to konferenco sami plačanci brez organizacij. Tudi delegati niso bili izvoljeni, ampak so jih plačanci vabili kar osebno. Pa še ti zaupniki niso bili vsi njih somišljeniki. Zlasti večina navzočih delavcev je govorila proti njim, njih delovanju in taktiki. Le plačanci so bili za policijsko-patriotijo.

Konferenci je predsedoval Sedej, ki je že zopet uradnik na magistratu. Govorili so začetkom razni generali, za Stankotom je dobil besedo žel. Miklošič, ki se je zavzemal za skupni nastop vseh delavcev, potem je pa hotel govoriti Štukelj. Ta pa ni mogel priti do besede, ker so mu delavci delali kraval in vpili, da ne sme govoriti. Šele ko je predsednik obljudil, da bo vsak dobil besedo, češ da so demokratični, ter bo lahko govoril tudi tisti, ki je proti Štuklju, in na prigovarjanje drugih, se je šele položaj pomiril tako, da je Štukelj mogel govoriti. Nato sem tudi jaz zaprosil pri predsedniku za besedo, in mi jo je s sledenim izrazom odklonil: »Ne, vi od JSDS ne dobite besede, vi ste doigrali!« Odvrnil sem, hvala lepa za tako demokracijo, s ilo si besede ne bom jemal. Štukljev govor je bil poln fraz. Jaz to smatram za frazo, če kdo razne Marksove citate le izrablja na shodih, dejansko pa dela ravno nasprotno. Marks je rekel: Delavci vseh dežel, združite se! Ti ljudje se pa združujejo z domačimi in inozemskimi kapitalisti in reakcionarji, misleč in trdeč, saj se delavci še niso ničesar naučili. Pod to pretvezo postavljajo največje nasprotnike znanosti (klerikalce) na najvažnejša mesta, kakor n. pr. za predsednika kulturno prosvetnega odseka Delavske zbornice. Štukelj je na konferenci prečital neki predlog za skupen nastop, ne da bi bilo mogoče o njem debatirati. Popolnoma je utajil, da je bila že platforma dana od dekalistov in da so se preteklo nedeljo že vršila v Celju pogajanja, kjer je SPJ skupno platformo naše stranke in dekalistov odklonila. Štukljev novi predlog zahteva kar ultimativno odgovor v 48 urah, ali gremo z njimi skupaj v volitve ali ne. Za Štukljem so govorili razni delavci. Šušteršič iz pivovarne Union, Kušar iz Zgornje Šiške, Kužnik iz Zidnega mosta; vsi so ostro napadali in obsojali dosedanje delo in zlasti bivše poslance, kako da niso izpolnjevali svojih dolžnosti do stranke. Vsi govorniki so zahtevali, da se moramo združiti in skupno nastopiti pri volitvah. Oglasil se je pa tudi tajnik živilskih delavcev Tome, da je omilil kritiko teh delavcev, češ, ne pozna dobro razmer in da ni treba teh besed tako hudo vzeti, kakor so izgovorjene. On je že sam govoril z njimi in ve da so vsi še vedno stari veterani in pionirji socializma. Zato predlaga sord. J. Kopač, ravnatelja DZ, za nosilca liste za ljubljansko okrožje. (J. Kopač majec z rokami: hvala, hvala!) Tome je tudi izjavil, da je prepričan, da bodo vsi volili naše stare sodruge in vztraja na svojem predlogu. J. Kopač se iskreno zahvaljuje za zaupanje, pravi pa, da je že 64 let star, in da ne more več hoditi po Belogradu. Zlasti, ko je zdaj pri DZ in ima obilo dela, in ga čaka še več. Tako torej nikakor ni mogoče, da bi sprejel, veseli ga pa, da se sodrugi še tako spominjajo

nanj in mu izkazujejo čast. Delavci so se smeiali, da se Kopač tako veseli Tometovega zaupanja. Sodr. Habe jim je nato očital demagogijo za skupni nastop, pa je nastal tak hrušč, da sploh ni bilo mogoče kaj slišati; letele so razne pikre psovke od vseh strani. Policaj-patrioti so pa zahtevali, da Habe ne sme več govoriti. Potem je govorilo še nekaj drugih, nobeden pa niti omenil ni Štukljevega predloga.

Na to se oglaši kandidat Kitek in pravi, da se je oglašil le za to, ker trdi Habe, da je komunist. Izjavlja, da je socializem znanost, ki jo je treba študirati, da je pa komunizem izvrševanje socializma. Boljševiki v Rusiji so vpeljali komunizem, niso pa preželi ljudske mase z idejo socializma. Da je tam diktatura in da delavci tam nimajo svobode, njih položaj je zmeraj slabši, ker nimajo socialistične ideje. Zato mora vsak začeti pri sebi izvrševati socializem in sebe zrevolucionirati, potem pa z zgledom idejo naprej širiti med svojimi znanci. On da je sebe že zrevolucioniral in da je socialist. Kadar bodo res zrevolucionirani socialisti, ne bo nikče požigal justičnih palač, temveč bodo šli v palo le paragrafe spremenjeni. To je opazil že tudi leta 1920, ko so si predstavljali tedanji komunisti, da bodo s strajkom kar z lahkoto vzeli oblast v svoje roke. Leta 1920 so dobile delavske stranke 300.000 glasov in 69 mandatov, komunisti 59, socialisti pa 10, ko pa je buržoazija razveljavila komunistične mandate, da pa od teh niti od volilcev niti eden še ni ganil. Konec prih.

Dopisi.

Mežica. V Mežici občutimo stanovanjsko mizerijo hujše kakor v marsikaterem mestu. Vzrok je predvsem v tem, da rudnik premalo skrbi za stanovanja svojih delavcev. Le oni, ki uživajo posebno milost (med temi pa ni nobenega delavca) imajo vsega dovolj. Razumljivo je, da je hotel bivši občinski odbor zidati stanovanja in da je skušal pomagati ljudem tudi s prostori v stari šoli, čim je bila izpraznjena. Razpuščeni krajevni šolski svet v Mežici je pred razpustom dovolil čevljariju Ivanu Peruzziju in rudarju Josipu Prevalniku, da se do prezidave vselita v staro šolo. Med tem je bila v Mežici velika povodenja, radi katere so morali rudarji, ki stanujejo v dveh rudniških barakah, zbežati iz barak in so nekaj tednov stanovali v stari šoli, tako da sta se preselila Peruzzi in Prevalnik šele po razpustu kraj. šol. sveta in sta le iz vladnosti prosila za že pravomočno dovoljeno stanovanje tudi vladnega komisarja. Za čevljaria Peruzzija je prosil njegov sin Simon, kar je važno za razumevanje nepotrebnih afere, ki se je potem razvila. Meseca maja letos so namreč nenadoma sklenili napraviti v stari šoli par stanovanj, a ne po načrtih, ki jih je za prezidavo stare šole po naročilu obč. odbora napravil arhitekt Czeike in ki so bili na redni seji odobreni od obč. odbora in kraj. šol. sveta, temveč na znani avstrijski način (Fortwursterei) kar za silo. Prostor, ki ga je imel Peruzzi dovoljenega za svojo delavnico, je bil ob tej »prezidavi« prav za prav samo poblen in vrata so prepleškali, kljub temu pa je vladni komisar zahteval izpraznitve stanovanja. Na poskusni poravnani pri okr. sodišču v Prevaljah, kamor je bil pozvan Simon Peruzzi, ne pa njegov oče kot (najemnik), je bilo sklenjeno, da mora izprazniti stanovanje tekom 10 dni. Peruzzi pa stanovanja seveda ni spraznil, ker je bil pravilnega mnenja, da poravnava, pri kateri je bil navzoč njegov sin brez njegovega pooblastila, njega ne veže. Sodišče je nato odredilo prisilno izpraznitev, odlok o tem pa je bil naslovil zopet na Simona Peruzzija, ki sploh nima svoje delavnice, temveč je pomočnik pri svojem očetu. 25. maja je prišel uradni sluga, da izvrši izpraznitev. Simon Peruzzi ga je opozoril, da nima pravice izpraznjevati stanovanje njegovega očeta, ker se glasi dovolitev prisilne iz-

praznitve na njegovo a ne na očetovo ime. Sodni sluga tega ni upošteval, temveč je izjavil, da bo izvršil izpraznitve kljub temu. Šel je po orožniško asistenco, ki jo je dobil pa šele na intervencijo g. vladnega tajnika, občinskega komisarja. Ker je Simon Peruzzi smatral izpraznitve za nezakonito, je izjavil sodnemu slugi, da ga bo vrgel iz sobe, če bo s silo vdrl vanjo, ker bi bil to po njegovem mnenju vrom. Zaradi te izjave je sodni sluga naznani Peruzzija in predlagal kazen po § 104 srbškega kaz. zak. Dne 23. junija je bil Peruzzi obojen na 5 dni zapora in povrnitev sodnih stroškov. Vložil je seveda priziv, ker je prepričan, da je izpraznitve nezakonita: 1. ker se zadevna dovolitev ni glasila na pravega lastnika delavnice, 2. ker ni bila izvršena v zakonitem roku. — Kako bo rešen priziv, bomo poročali. Mislimo pa, da je potrebno postopati z ljudmi obzirno, ne pa ravnati se po slučajnih simpatijah. So ljudje, ki nečejo in ne morejo biti hinavci in petolizniki. Takim ljudem seveda življenje v današnjih razmerah v Mežici ni prijetno, a prepričani smo, da ni več daleč čas, ko se bo vse temeljito spremenilo.

ZAHVALA.

V imenu svojega sina se lepo zahvaljujem tukajšnjim steklarjem in tudi drugim, kateri so kaj darovali za podporo mojemu sinu za časa mučene in hude bolezni v znesku Din 500 (petsto dinarijev). Blagor vsem tistim, ki se spominjajo svojega sotrpina v hudihi mukah in težavah, ki jih sedaj mora trpeti moj ljubljeni sin.

V Hrastniku, dne 23. julija 1927.

Jože Pavlič, delavec, l. r.

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!
Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja

Ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja hitro premagati bolezen. Nočno potenje in kašel preneha, telesna teža se poveča in po splošni polagani zapnelosti ustavi bolezen.

Resni možje
zdravniške vede potrijevojo prednost moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom hranjenja, tembolje.

Popolnoma zastonji
dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Ker bo moj založnik razposil skupno samo 10.000 izvodov brezplačno
pišite takoj, da boste tudi vi med srečnimi prejemniki te knjige.

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, Abt.: 868.

Kdor inserira v drugih listih,

v „Napreju“ pa ne,
ta sam dovolj jasno pove,
da ne mara odjemalcev iz
delavskih vrst. V vaših ro-
kah je, kakšno

inseratno politiko

delajo trgovci.

Trgovci so bolj navezani
na Vas, nego Vi nanje!

Gospod lekarnar Blum, Subotica.

Čast mi je sporočiti Vam, da so mi Vaše kapsule Larucin zelo dobro pomagale pri spolni bolezni in da je kapanje povsem prenehalo. — S spoštovanjem K. M. Maribor. — Kapsule Larucin se dobivajo po 20 Din v vseh lekarnah. Glavno skadišče: Apoteka Blum, Subotica.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna
v raznih barvah, rokavice, nogavice,
dokolenice, nahrbtniki za
šolarje in lovce, dežniki, kloti,
šifoni, žepni robci, palice, vilice,
noži, škarje, potrebačne za ši-
villje, krojače, čevljarie, brivce
edino le pri tvrdki

Josip Petelinc,
Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

UČITELJSKA TISKARNA
Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6, reg. zadr. z om. zav.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Obrambni sklad.

Zadnji izkaz dne 23. julija 1927

Din 5.148.20

Karl Košec, Žalec	8.—
Martin Šumer, Zabukovca	10.—
Mihail Varmočnik, Štore	20.—

Nabiralna pola št. 55; nabiral s. Martin Zupanc v Štorah:

Martin Zupanc	10.—
Mihail Zupanc	5.—
Marija Zupančeva	3.—
Anton Zupanc	2.—
Franc Ocvirk	5.—
Ivan Vaš	1.50
Ivan Flis,	5.—
Josip Resnik	5.—
Franc Kasenburger	5.—
Anton Stojan,	3.—
Hermina Resnikova	5.—
Marija Resnikova	5.—

Nabiralna pola št. 252; nabiral s. Ign. Ahačič v Tržiču:

Nečitljiv	2.—
Josip Novak	2.—
Nečitljiv	2.—
A. Mežek	2.—
Krist Kogoj	2.—
Andrej Ravlin	5.—
Krist. Štrukelj	10.—
Peter Ahačič	2.—
Karl Stacin	4.—
Ignac Mlinar	2.—
Ignac Kveder	5.—
Franc Cvirk	3.—
Peter Perko	3.—
Rok Kogoj	3.—
Miha Berger	2.—
Peter Pogačar	2.—
Rok Stegnar	2.—
Miha Primožič	2.—
Ignac Lenartek,	10.—
Franc Štrukelj	2.—
Ivan Papler	2.—
Jos. Pančur	2.—
Ignac Ahačič	10.—
Marija Kavčičeva	5.—
Anton Šarabon	3.—
Prebitek na zbiralni poli	33.—

Nabiralna pola št. 203; nabiral s. Peter Hace v Mežici:

Neimenovan J. P.	10.—
Peter Hace	5.—
Fric Keršbaumer	5.—
Franc Peter	10.—
Tomaž Hočvar	10.—
Simon Bržnik	5.—
Neimenovan 7	5.—
Franc Uderlap	5.—
Anton Brešer	4.—
Maks Homer	5.—
Ivan Pikalo	5.—
Matevž Novak	5.—
Ludvik Kopmajer	5.—
Anton Jamnik	2.—
Neimenovan A.	2.—
Lovrenc Čegovnik	4.—
Simon Jopp	10.—
Martin Verckovnik	4.—
Neimenovan M. St.	5.—
Jurij Libnik	10.—

Skupaj Din 5.479.70

29. julija — 3800 izvodov.

NOVA manufakturna in modna trgovina „Pri Golobu“
Celje, Narodni Dom.

Novo!

Vam nudi svojo bogato zalogo blaga po konkurenčnih cenah. Fabriško platno od Din 6.50 naprej. Belo platno od Din 8.— naprej. Platno za rjuhe od Din 25.— naprej. Oksfort za srajce od Din 10.— naprej. Blago za moške obleke od Din 60.— naprej. Druk od Din 10.— naprej. Močna hlačevina dvojna širina Din 30.— Ševijot v raznih barvah dvojna širina od Din 35.— naprej. Volneno blago v vseh baryah dvojna širina od Din 48.— naprej. Močne ženske nogavice od Din 15.— naprej. Močne moške nogavice od Din 9.50 naprej. Srajce za moške od Din 31.— naprej. Spodnje hlače od Din 20.— naprej. Pavolnasti krepi za ženske obleke od Din 12.— naprej. — Velika izbira svilenih robcev, nogavic, nagnčavnih robcev, brisač, odej, potrebščine za šivilje in krojače. Lastna izdelava delavskega perila. Stranke iz dežele in delavci dobijo poseben popust. Stranke pa, ki trgovine osobno obiskati ne morejo, se jin na željo pošljejo vzorci.